

Тема 4. Міжнародна економічна інтеграція. Тенденції інтеграції і дезінтеграції

➔ **Мета:** дослідження природи економічної інтеграції; виявлення сутності й особливостей її перебігу в різних регіонах світу; аналіз та характеристика основних етапів міжнародної економічної інтеграції. Структурування і систематизація знань щодо тенденцій інтеграції та дезінтеграції.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань

При опрацюванні даної теми доцільно звернути увагу на сутність, передумови й цілі міжнародної економічної інтеграції; порівняти як вона впливає на «сильні» та «слабкі» країни, а також на старі й нові країни-члени інтеграційних утворень. Потрібно дослідити весь спектр наявних позитивних й негативних ефектів.

Окремо варто виділити та охарактеризувати основні етапи міжнародної економічної інтеграції (зона вільної торгівлі, спільний ринок, економічний та політичний союзи). Необхідно проаналізувати наявні у світі інтеграційні утворення, чітко розуміти до якого етапу інтеграції вони відносяться.

Також належну увагу потрібно приділити вивченню дезінтеграційних процесів, зокрема проаналізувати природу, особливості й наслідки Брексіту.

План

1. Сутність, передумови, цілі міжнародної економічної інтеграції.
2. Основні етапи міжнародної економічної інтеграції.
3. Економічні ефекти міжнародної економічної інтеграції.
4. Тенденції інтеграції і дезінтеграції.

Основні терміни і поняття

Інтеграція, дезінтеграція, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний і політичний союз, євро, ефект створення торгівлі, ефект відхилення торгівлі.

Завдання для самостійного виконання

 Тестові завдання. Виберіть правильну відповідь.

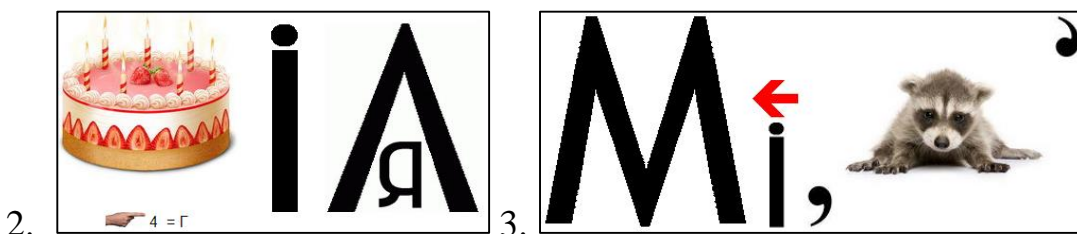
- 1) До передумов інтеграції відносять:
  - а) сприяння структурній перебудові економіки;
  - б) близькість рівнів економічного розвитку і ступеня розвитку ринкових відносин різних країн;
  - в) рішення завдань торговельної політики;
  - г) відтік ресурсів з менш економічно розвинених країн у більш розвинені.
- 2) До цілей економічної інтеграції не належать:
  - а) ефект доміно;
  - б) сприяння структурній перебудові економіки;

- в) використання переваг економіки масштабу;
  - г) створення сприятливого зовнішньополітичного середовища.
- 3) Вільне пересування товарів і послуг, факторів виробництва, міждержавна координація економічної політики відбувається на етапі:
- а) спільного ринку;
  - б) митного союзу;
  - в) зони вільної торгівлі;
  - г) преференційних домовленостей.
- 4) До динамічних ефектів міжнародної економічної інтеграції не належать:
- а) виникнення переваг економіки масштабу;
  - б) ефект відхилення торгівлі;
  - в) збільшення припливу іноземних інвестицій;
  - г) зростання конкуренції між виробниками з різних країн.
- 5) Ефект створення торгівлі найвірогідніше виникне, якщо:
- а) економіки країн, що інтегруються мають диверсифіковане виробництво;
  - б) всі відповіді вірні;
  - в) економіки країн, що інтегруються є конкурентоспроможними;
  - г) інтегруються економіки великої кількості країн.
- 6) Ефект відхилення торгівлі найвірогідніше виникне, якщо:
- а) економіки країн, що інтегруються є конкурентоспроможними;
  - б) інтегруються економіки великої кількості країн;
  - в) всі відповіді вірні;
  - г) економіки країн, що інтегруються були до створення інтеграційного об'єднання взаємодоповнюючими.
- 7) До недоліків інтеграції належить:
- а) сприяння структурній перебудові економіки;
  - б) посилення конкуренції між виробниками різних країн;
  - в) збільшення кількості злиттів компаній;
  - г) створення сприятливого зовнішньополітичного середовища.
- 8) До переваг інтеграції належить:
- а) збільшення розриву між бідними і багатими країнами;
  - б) близькість рівнів розвитку різних країн;
  - в) зростання конкуренції між виробниками різних країн;
  - г) спільність проблем.
- 9) Внаслідок утворення митного союзу ефект доходу:
- а) збільшиться;
  - б) зменшиться;
  - в) не зміниться;
  - г) дорівнює нулю.
- 10) Ефективність створення митного союзу між країнами залежить від співвідношення абсолютних розмірів:
- а) ефекту створення торгівлі й ефекту відхилення торгівлі;
  - б) ефекту доходу й ефекту створення торгівлі;
  - в) ефекту створення торгівлі й ефекту захисту;
  - г) ефекту доходу й ефекту відхилення торгівлі.

☒/☑ Завдання 1. Знайдіть правильні твердження серед перелічених нижче:

1. До передумов інтеграції відносять спільність проблем, вирішення завдань торгової політики.
2. Забезпечення структурної перебудови економіки, підтримка молодих галузей – основні цілі інтеграції.
3. Зона вільної торгівлі характеризується свободою переміщення товарів і факторів виробництва.
4. Спільний ринок, на відміну від митного союзу, характеризується встановленням єдиного тарифу та єдиної системи нетарифного регулювання щодо третіх країн.
5. Економічна інтеграція призводить до підвищення ефективності використання ресурсів.
6. Статичний ефект економічної інтеграції – це переорієнтація місцевих споживачів із закупівлі товару з ефективного позаінтеграційного джерела на менш ефективне внутрішньо-інтеграційне.
7. Ефект створення торгівлі буде перевищувати ефект відхилення торгівлі в разі більш високого рівня митного оподаткування, яке існувало до інтеграції.
8. Ефект відхилення торгівлі більш імовірний за наявності високої конкуренції країн, що інтегруються.
9. Ефект відхилення торгівлі однозначно приводить до поліпшення добробуту країн, які не беруть участі в інтеграції.
10. У результаті ефекту створення торгівлі добробут країн, які не беруть участі в інтеграції, знижується, а тих, що беруть участь, – підвищується.

Завдання 2. Розв'яжіть ребуси

Питання для самостійного поглибленого вивчення теми

1. Інтеграційні об'єднання в Азійському регіоні.
2. ЄАЕС історія створення та загрози для України.

3. БРІКС як протидія G7.